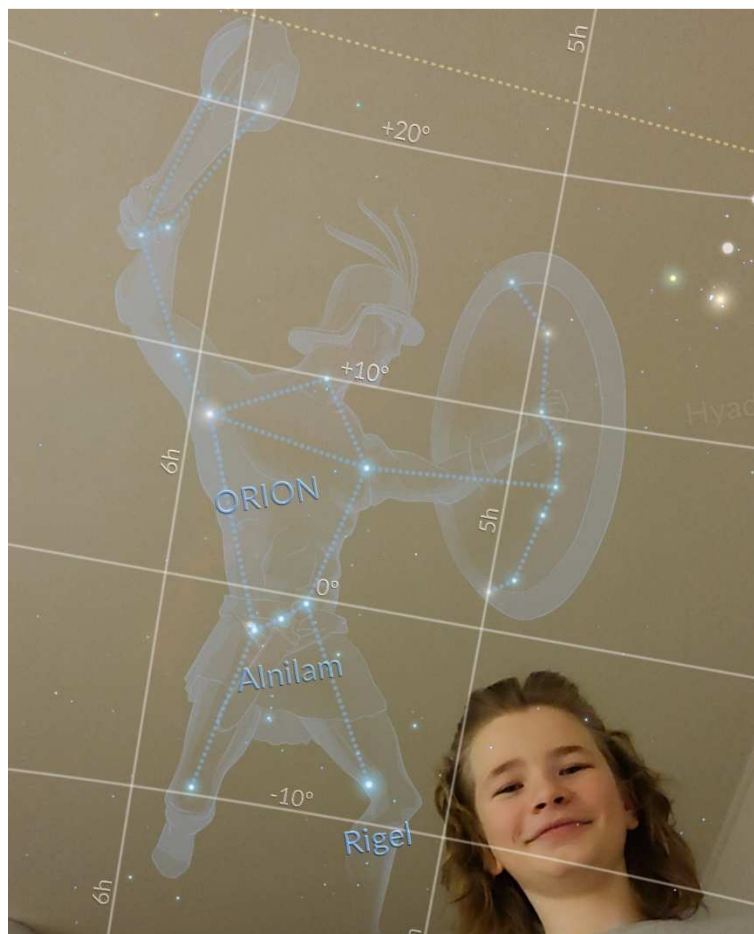

AZ ÉGBOLT ISTENEI

Készítette:

Vincze Soma 5.a osztály

Egri Balassi Bálint Általános Iskola

Tinódi Sebestyén Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Tagiskolája

3300 Eger, Vallon u. 2.

Felkészítő tanár: Baloghné Tresó Ágnes

TARTALOMJEGYZÉK

1. Előlap
2. Tartalomjegyzék
3. Miért a csillagok
4. Nagy Medve és a Nagy Göncöl
5. Kis Medve és a Kis Göncöl
6. Orion
7. Kentaur
8. Modern csillagászat a kezünkben
9. Összegzés
10. Fotók listája/felhasznált irodalom

3. Miért a csillagok?

Mindig is érdekelték a csillagok. Amikor felnéztek az égboltra látom, hogy a csillagok mekkorák, és mi mennyire kicsik vagyunk. A legkisebb csillag is sokkal nagyobb, mint mi – csak porszemek vagyunk.

Az összetartozónak vélt csillagok csillagképet alkotnak. A csillagképek az égbolt térképei. Segítségükkel az emberek rendszert vittek a látszólag kaotikus csillagmezőbe.

Az égbolton összesen 88 csillagkép található, amely közül 48 az Ókorban is ismert volt. A legnagyobb csillagkép Vízisikló (Hydra) és a legkisebb a Déli Kereszt (Crux). A legfényesebb a Sirius és a leghalványabb az Asztal-hegy (Mensa).

Miért “Az Égbolt Istenei” cím?

Mert felettünk vannak, letekintenek ránk, segítenek minket.

A mindennapokban a görög csillagképeket használjuk, melyek általában valamilyen istent vagy félistent ábrázolnak.

A kedvenc csillagképeim közé tartozik a Nagy Medve, a Kis Medve, az Orion és a Kentaur.

4. Nagy Medve és a Nagy Göncöl

Az egyik legismertebb csillagkép a Nagy Medve (Ursa Maior), amelynek igazából csak egy része a jól ismert, a mondákkal körülölelt Göncölszekér, amely hét fényes csillagból álló alakzat.

Már az ókorban is fontos szerepet töltött be a navigációban. A tengeri hajósok és a vándorok évszázadokon keresztül használták az irány meghatározására.

A csillagképe egész évben látható, bár télen lebukik a látóhatár fölé.

Számos nép mondavilágában szerepel. többek között a magyarságében is.

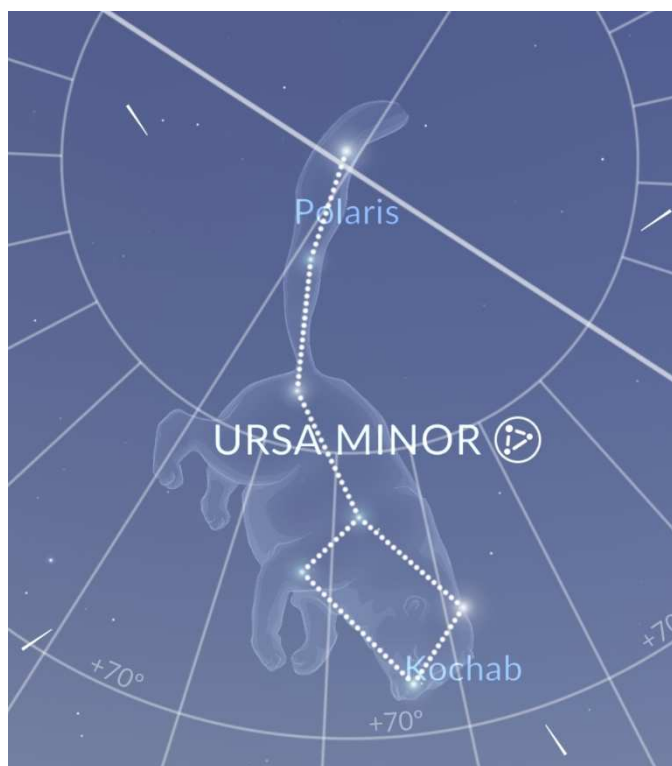
A honfoglaló nomád magyarság csillaghite szerint Göncöl egy híres csodatevő táltos, félisten volt, aki az emberek közt járva meggyógyított mindenkit a szekeren található gyógyírokkal, titkos és rejtett dolgokat ismert, beszélni tudott a madarakkal és a fákkal. Egyszer eltört a szekere rúdja. Kérlelte az embereket, hogy segítsenek, de azok rútul cserbenhagyták, senki nem

segített neki. Ezért Göncöl haragosan a lovak közé csapott, és a szekeren fölrepült az égbe. Azóta jár körbe a Sarkcsillag körül görbe rudú szekeren.

5. Kis Medve és a Kis Göncöl

A Ursa Minor (Kis Medve) tartalmazza a Sarkcsillagot, amely a Föld forgástengelyének irányába esik, így látszólag mozdulatlan az égen. A Kis Göncöl a Kis Medve legismertebb része.

Derült, holdtalan éjszakán a Göncölszekér felett, fényes csillagokban szegény égterületen lehet rábukkanni a Kis Göncölre, amit a Göncölszekérhez való hasonlatosság miatt Göncöl Másának is neveznek. Szintén hét csillagból áll, a legfényesebb a rúdjának utolsó csillaga, a Sarkcsillag.

A Kis Göncöl észrevehetően kisebb, mint a Nagy Göncöl, de ugyanúgy négy kerék és a rúd alkotja, csak éppen a rúdja felfelé görbül.

A Sarkcsillag évszázadokon át az egyik legfontosabb tájékozódási pont volt, és ma is kiemelkedő jelentőségű az égbolt megfigyelésében.

6. Orion

A Orion az egyik legkönnyebben felismerhető, legismertebb és leglátványosabb csillagkép a déli égbolton. Az égi egyenlítőn fekszik, ezért a világ minden tájáról jól látható, Magyarországról nézve télen figyelhető meg legjobban.

Csillagainak száma nyolc.

Régi csillagtérképeken Íjász, Kaszás, Nimród vagy Ozirisz néven is említik.

Az Orion öve (Bírópálca) – három egyenes vonalban elhelyezkedő csillag – különösen

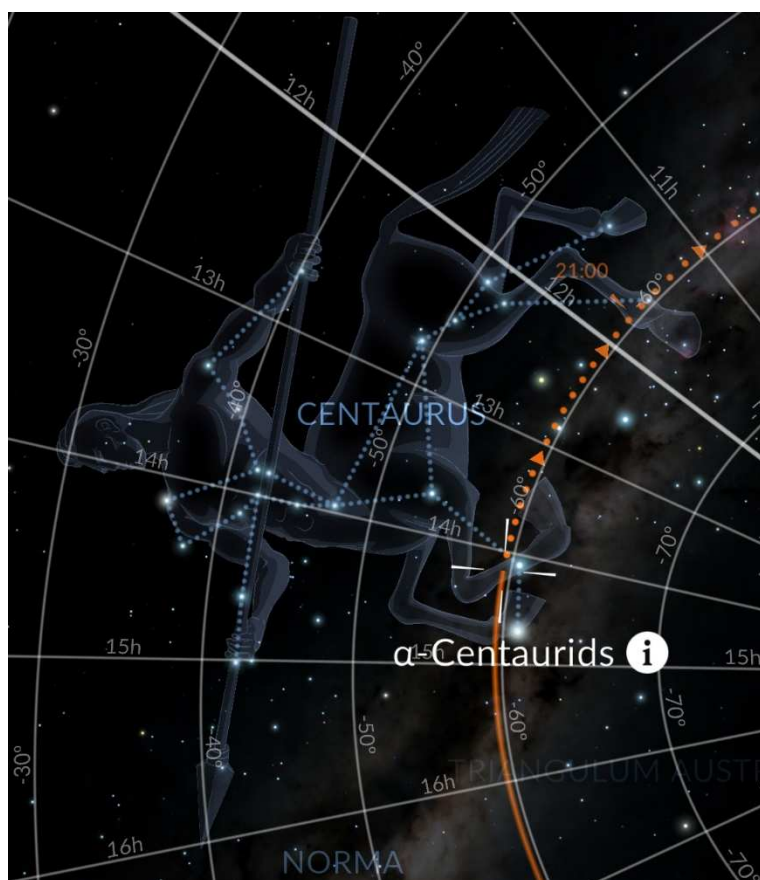
látványos. Az Orion köd, amely ebben a csillagképben található, aktív csillagkeletkezési terület, így az űrkutatás egyik fontos célpontja.

Az Orion nemcsak mitológiai jelentőségű, hanem asztrofizikai szempontból is kiemelkedő.

7. Kentaur

A déli égbolt különlegessége, az egyik legnagyobb csillagkép. Közép-Európából csak a felső, északi része figyelhető meg (mellkasa, feje és a kifeszített íjja), Dél-Afrika fölött viszont a zenitig emelkedik. Csillagainak száma tizenegy

A görög mítosz alkotók számára ez a csillagkép Kheiront, a kentaurok vezérét jelképezte. Ezek a félig ember, félig ló testű lények, hírhedt vadak voltak.

Kheiron azonban kivételnek számított. Bölcs volt és jószágos, sok-sok mesterségre megtanította az embereket, sőt úgy tartották, hogy a csillagképeket is ő tervezte el. Sokszor összekeverik ezt a csillagképet a nyilassal, mely a déli égbolton helyezkedik el. A nyilas csillagkép a kötekedő kentaurok közé tartozik.

Itt található az Alpha Centauris, amely a Naprendszerhez legközelebbi csillagrendszer. Ez az űrkutatás egyik legizgalmasabb célpontja, hiszen a jövő csillagközi küldetéseinek egyik lehetséges iránya.

8. Modern csillagászat a kezünkben

A digitális technológia forradalmasította a csillagászatot. Több angol nyelvű telefonos applikáció létezik, amellyel csillagokat, csillagképeket nézhetünk kereshetünk.

Miért jó?

Mert amatőr csillagászoknak segíthet csillagok, bolygók és csillagképek keresésében.

Az én telefonomon a Sky Tonight alkalmazás van letöltve.

Ez a mobilalkalmazás lehetővé teszi, hogy bárki azonnal azonosítsa az égbolton látható csillagokat és csillagképeket.

Az alkalmazás főbb funkciói:

- Valós idejű égbolt térkép
- Kameraalapú csillagazonosítás
- Bolygók és műholdak követése
- Részletes információk csillagképekről
- Értesítések csillagászati eseményekről

Hogyan használom én?:

Belépek az appba. Nézem a telefon kijelzőjét és forgatom közben a telefont. A kijelző – mintha egy ablakon néznék ki a világűrben – mutatja a csillagokat, miközben megnevezi azokat.

Ha a szabad ég alatt vizsgálom a csillagokat, segít beazonosítani, mit is látok az égen, és ha kedvem tartja egy kamerafotóval megörökítem az eget a rávetített virtuális csillagképpel.

9. Összegzés

A csillagok mindig fontos szerepet töltek be az emberek életében, a tudományban, a kultúrában, a mindennapi életben, a gondolkodásmódban.

- A tájékozódás és helymeghatározás alapja
- Az ősi civilizációk a naptárak készítéséhez használták.
- A mezőgazdaságban a csillagképek megjelenése jelezte az ültetés és betakarítás időpontját.
- A csillagos ég a szépség, a végtelenség forrása, látványa megnyugtat.

A csillagképek tanulmányozása segít megérteni helyünket az univerzumban.

Az én személyes kedvenc csillagképen a Nagy Göncöl, mert az egyik legismertebb, legszebb csillagkép. Sok gyermekkori emlékem van róla és rajzfilmekben benne van, például a Kisvakondban.

Az égbolt nem csupán látvány – hanem lehetőség a tanulásra, a fejlődésre.

A modern technológia pedig lehetőséget ad arra hogy könnyedén, virtuális segítséggel bármikor, bárhonnal felfedezzük a körülöttünk ragyogó végtelen világot.

10. Fotók listája/felhasznált elektronikus forrás

Fotók listája:

A fotók a Sky Tonight mobilalkalmazással készült saját képernyőfotók.

1. oldal: orion csillagkép - kameraalapú csillagazonosítással, beltérben – velem ☺
(készült: 2026.02.22. 20:35)
3. oldal: Sirius csillagképe
(készült: 2026.02.22. 20:47)
4. oldal: Nagy Medve és Nagy Göncöl csillagképe
(készült: 2026.02.23. 17:12)
5. oldal: Kis Medve és a Kis Göncöl csillagképe
(készült: 2026.02.23. 17:13)
6. oldal: Orion csillagképe
(készült: 2026.02.23. 17:11)
7. oldal: Kentaur csillagképe
(készült: 2026.02.23. 18:32)

Felhasznált elektronikus forrás:

- <https://chatgpt.com/c/699996c1-f970-832c-84b2-1183fea599dd>
- https://www.google.com/search?q=csillagok+szerepe+az+ember+%C3%A9let%C3%A9ben&oq=csillagok+szerepe+az+ember+%C3%A9let%C3%A9ben&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOdIBCDkxNjJqMGo3qAIIIsAIB&sourceid=chrome&ie=UTF-8
- wikipédia